

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Váci-utca 11.
hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:
Egész évre házhoz küldve 8 frt
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „
Egyes szám ára 16 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Az antiszemitizmus Franciaországban.

Már is ismételten említettük, hogy az antiszemitizmus, miután hosszú ideig suttymban garázdálkodott, Franciaországban is napi rendre került. Ezt a kétkötetes La France juive cz. könyv okozta. Bizonyára nem törődött volna senki Drumont, a pályatévészett hirlapíró férczművével, ha néhány ismertebb társa meg nem támadja, nem czáfolgatja, zajt nem csap és párbajra nem hívja és végre meg nem sebesíti Drumontot. Ezáltal a közönség figyelméztetve lett a munkára, a hazugságok, rágalmaszások és hetvenkedések gazdag forrását lelte benne és ilyesmi a párizsiaknak keresett egy mézes talat. Nagyon keresték és vették a könyvet.

Az író közönség is megkezdte működését és az ügy a sajtó körében nagy port vert fel. De komoly és másként tekintélyes férfiak is nyilatkoztak és ismétlődött az, mi más országokban elég gyakran fordult elő, hogy t. i. az irodalom emberei mind a zsidókról, mind a zsidóságról csak nagyon felületes tudomással bírnak és teljességgel nincsenek tisztában felekezetünkkel, de azért nem restelnek felette itélni, mint pl. valami Brunetiere nevű Párizsban ismeretes egyén. De ennek nyilatkozata felhívás volt feleltre és a Journal de Débats jun. 18-iki száma Frank A. híres tanár tollából közölt ez ügyben levelet.

Ezen tiszteletre méltó 80 éves aggról nem régen írták, hogy előrehaladt kora miatt tevékenysége számos éve után a College de France lobogóját elhagyta. Ezen bölcsész gondolkozót, ki a zsidó iratokban való jártasságot a kabaláról irt művében mutatta ki, Brunetiere ferde ítéletei birták rá, hogy a tévedésekről felvilágosítsa. A jelentékenyebb mozzanatokot kiemeljük. Brunetiere azt állította, hogy a kereszténység mystikus eszménye helyébe, mely szerint e világ csak jelkép és látszat, a zsidóság a megtestesített ideált helyezi.

Erre Frank azt válaszolja: E szóphangzású phrasis, a tizenhetedik századra mutat melynek irodalma Brunetiere ur előtt eléggé ismeretes, de hát szerencsétlenségére e nagy mondás jóformán minden értelmet nélkülöz; mert, ha a zsidóság csak testi jellegű, akkor a kereszténység sem

máskép. Tény, mely ellen semmi féle praeocupált nézet, semmiféle előítélet, vagy nyelv alkalmazása nyomósnak nem bizonyulhat, tény, hogy e két vallás közül az első minden lényeges és jellemzetes mozzanata átment a másikba, mely fenn is fogja tartani őket, míg maga is fennáll. Minkét részen, mintegy a két épület alapjának tekinthetni az egyetlenegy Isten, az ég és föld teremtője dogmáját; ő testetlen, mert a testeket ő alkotta, szabad mert mindenható és csak önmagától függ, ő a gondviselés és a világegyetem teremtője. Az Istenről alkotott kép után következik az emberiségé, melyet hiszen eredetileg egy családból származottnak tekintenek, egy atya és egy anya utódának, a természet királyának és urának, az állatvilágtól függetlenek. Mindkét részről ugyanazon törvény és czélt szabják az emberiség elé.

Kezdem a czéllal, melynek elérésétől e pillanatban oly távoliaknak érezzük magunkat. Abban áll, hogy az emberiség családja minden tagja valamikor egyesülni fog igazságban, békében és az egyetlen Isten hitében. Azt parancsolja a törvény, hogy szeressük felebarátunkat, mint önmagunkat, hogy másnak ne tegyük, mit nem óhajtunk, hogy nekünk megtegyék, hogy jót tegyünk ellenségünkkel. Még mielőtt az evangelium a sérelem megbocsátását hirdette volna, már megparancsolta a pentateuch, hogy ellenségünk eltévedett bárányát visszavezessük és, hogy terhe alatt roskadozó ökrének málháját segítsük lerakni.

Brunetiere továbbá tagadja, hogy mind az előbbi, mind a mostani zsidók hittek volna a lélek halhatatlanságában. Frank a biblia szövegéből, a mischnából, gemarából és zsidó szerzők műveiből meritett idézetek segítségével az ellenkezőt bizonyítja be. Ráutal, hogy nem gondolhatni azt, hogy a számtalan zsidó vértanú, kik a keresztelés által minden üldözéstől és szenvedéstől megszabadulhattak volna, tüzték a legfáradalmasabb életet, és eléje mentek a legkinzobb halálnak annélkül, hogy a tulvilágban jutalmat reméltek volna. Hangsúlyozza a halottak feltámadása dogmáját, mely a halhatatlanság dogmája nélkül minden értelem nélküli volna. Ezen világos előadás után saját tapasztalatára tér vissza Frank és egyszerű, de megragadó szavait következőkben közöljük:

Lapunk mai száma 8 oldalra terjed.

„Talán nem tekintik nagy szerénységnek, ha a történelem magasztos szavához fűzöm személyes tapasztalatomat. Ha elkerültem oly annyi rendszer ragályát, minők a materialismus, skepticizismus, pantheismus, a positivismus, az evolutionismus és pessimismus, ha negyvenöt éven át tanítottam könyveimben és előadásaimban a spiritualismust, ezt főleg zsidó nevelésnek, Istenben és igazságában való hitnek, a lélek és a tulvilági életben való hitnek, az emberszeretetnek és az anyatejjel magamba szítt családi érzületnek köszönhetem.

Legszegébb gyermekkorom óta szoktam hozzá, hogy temető mellett el ne menjek annélkül, hogy a feltámadás isteni ígéretére vonatkozó imát ne rebegjek.

Valóban nem a jelen szokásához tartozik, hogy a hosszú életben és fáradalmas szellemi munkássággal szerzett vélemény többet nyomjon a latba, mint valamelyik fiatal ember szellemi torzszülöttje és hypothesisai — de megjő az idő, melyben a bölcsességet és tapasztalatot inkább fogják becsülni, mint az ujság utáni vágyat, bármennyire is ellenkezzék e vágy szülöttje az emberiség vívmányaival és bármily felületes legyen is indokolása.

Az ellenfél szemére hányta a zsidóságnak azt is, hogy nem más, mint optimismus, és, hogy a jelenkor általa félrevezetve zsidóvá, azaz optimistává lesz. Nem volt nehéz Frank urnak ezen paradoxont megczáfolni. Rámutatott a jelenlegi állapotokra politikai, társadalmi és irodalmi szempontokból, melyek legcsekélyebb optimista véleményt el nem árulnak, hanem ellenkezőleg anarchiát és szétbomlást. Rámutat a szentírás szövegére, bizonyítva hogy a pessimismus sem volt idegen az izraelita szellem előtt, úgy hogy a zsidók Isten jótéteményének tekintették ugyan az életet, de ezt egyszersmind mulandónak és esékenynek tekintették. A zsidóság és utána a kereszténység optimista és pessimista egyszerre.

Legellenségesebb módon szól Brunitière az Alliance israelite universelle intézményéről. Frank e nagy egyletre vonatkozólag is megczáfolja. De azt hisszük, hogy megsértenők az Alliance méltóságát, ha szükségesnek tartanók a czáfolatot e helyben is közölni. Nagyon is különös, hogy jogosnak és természetesnek találják, hogy katolikus és protestans missiók terjesztgetik a kereszténységet, de szemére hányják a zsidóknak az Alliance isr. universét, melynek feladata és célja pedig nem egyéb, mint a hitsorsosok erkölcsi emelése taníttatás és neveltetés által és a kelet barbár államai elleni védelme!

Frank ur ezen levele a régi iskolabeli francia egész finomságával és udvariasságával fogalmazott és azon reménnyel záródik, hogy a gyűlölet és előítéletek szelleme nemsokára el fog tűnni, és helyét átengedi a békeségnek és szeretetnek, a kölcsönös becsülésnek és türelemnek. Korunk bizonyára nem nyújt alkalmat arra, hogy egymást gyűlöljük és üldözzük, hanem arra, hogy megértsük egymást és egyesült erővel álljunk ellen a társadalom ellenségének. Meg vagyunk róla győződve, hogy ily általánosan tisztelt férfinak Párizs egyik legjelentékenyebb hírlapjában közölt levele, hatását el nem fogja téveszteni.

Kiss Dávid.

(1803—1886)

Szeged város egyik legérdemesebb polgára a nagy emberbarát Kiss Dávid a mult héten halt meg.

Az egész város, az intelligencia épp úgy, mint a nép, valláskülönbőség nélkül osztozott a nagy veszteség fölötti gyászban, a mely a várost egyik legderekabb polgárának elvesztése által érte. Az általános részvét és kegyeletes érzés az elhunyt iránt két napon át valóságos búcsujáró helylyé tette az oroszlán-utcza házat, a melynek egyik szobájában a halottas-koporsó elhelyezve volt. A szoba a menynevezettől le a padolózatig feketével volt bevonva, valamint az udvarról a szobába fölvezető lépcső is. A halottas szoba közepén állott a gyönyörű, dusaranyozású szürke márvány koporsó, a melybe a hulla volt zárva. A koporsó körül a déli növények egész serege volt izléses csoportozatban elhelyezve. Koszorukat küldtek: Szeged városa (Kiss Dávidnak), Szeged szab. kir. város iskola széke (tisztelete jeléül); az izraelita nőegylet (hálája és tisztelte jeléül), a gyászoló család (az elfelejthetetlenek), a szegedi és kereskedelmi iparbank (szeretett felügyelő-bizottsági elnökknée), a szegedi izr. hitközség (a szegény gyermekek jótéteményének), Vass Károly és családja (Kiss Dávidnak), Kohen Johanna (ajó barátnak, Eisenstädter S. és társai (tisztelete jeléül), dr. Singer Mátyás (felejthetetlen barátjának), Ormódi Béla (felejthetetlen barátjának), Gyenge Imre, az elhunyt szolgája, (felejthetetlen gazdájának). A testületek és magánosok részvete és kegyelete azonban csak halvány árnya volt a városi lakosságénak, a mely a ma délután 4 órakor megtartott temetésen oly impozánsan nyilvánult. A temetésen oly sok nép volt, hogy nemcsak az elég tágas udvar és az oroszlán-utcza voltak színültig tele, hanem még a Klauzál-téren is ember ember hátán állott. A gyászoló közönségben képviselve volt Szeged város egész társadalma. Megjelent a temetésen Kállay Albert főispán; ott voltak a városi hatóság részéről: Pálffy polgármester, Szabados h. polgármester, Szluha főkapitány, Rainer és dr. Tóth tanácsnokok, képviselve volt a keresk. testület, a zsidó hitközség, a zsidó nőegylet, mindnyájan elnökeikkel és legtekintélyesebb tagjaikkal. Ott voltak a Lloyd-társulat képviselői, az önk. tűzoltóság, az iskolaszék, a kath. és a többi hitfelekezeti papság képviselői, a legismertebb kereskedő házak főnökei, a szegedi pénzintézetek és részvénytársulatok vezetői, a keresk. és iparbank igazgatósága és tisztikara testületileg és pár ezerre menő közönség. A temetést dr. Löw Immanuel főrabbi végezte, a koporsó fölött pedig dr. Klein nagybecskereki főrabbi, az elhunyt rokona, mondott megható gyászbeszédet, a mely sok hallgatónak könnyet csalt a szemébe.

A beszéd így hangzik:

Lehullott fejünk koronája, elvesztettük szemünk fényét, siratjuk családunk büszkeségét!

S eme koronánknak nem mulékony s' ingadozó ár-

folyamoknak alávetett értékek emelték ékességét; szemünk eme fénye nem volt puszta visszfénye a csillámló földi javaknak, mikkel drága halottunk ernyedetlen munkásságát megáldotta és jutalmazta a jóságos isteni gondviselés; családunknak szivből gyászolt eme legidősebb tagjával nem csak azért büszkélkedtünk, mert környezve láttuk a köztisztelet és becsülés jeleivel, mikben a szerencse kegyenczét a kortársak rendszerint részesíteni szokták — de fejünk koronáját, szemünk fényét és családunk büszkeségét főleg azért láttuk és szeretve tiszteltük ő benne mert benne láttuk megtestesülve a komoly igyekvést, a fáradhatatlan munkásságot, a lankadatlan szorgalmat, a becsülettel és becsületességgel karöltve járó szerzési tevékenységet és takarékoságot, és a mit mindjárt elsősorban hangsúlyozva kellett vala kiemelnem a honfíú és polgári erényeknek utánzásra serkentő mintaképét.

Mintha csak Kiss Dávid életéről és elhalálozásáról szólana a bölcs mondása: a szeplőtlen jellem gyümölcse — életfa, mihez egy későbbi korszak alapos emberismerettel bíró egyik bölcse magyarázólag azt jegyzi meg: midőn a családi örömei nélkül szükölködő magános ember földi létének utolsó óráját közeledni látja és elhagyatottságára gondolván szivét a fájós érzetek egy bizonyos neme szállja meg; akkor egy isteni hang szólal meg: Halál gyermeke min buslakodol, min bánkódol, hogy nem hagysz hátraélő gyümölcsöt, nem sirat nő, nem gyászol árván maradt gyermek? — hiszen van neked gyümölcsöd, mely bőven kárpótól mind azért, és e gyümölcs — szeretetteljes cselekedeteid, miket életedben elkövettél, s mik emlékezettedet áldottá teendik az idők végéig! — Kiss Dávid koporsójánál nem zokog hitvestárs, nem hullat könyeket árván maradt gyermek s' mégis! — mekkora tekintélyes az árvák száma, kik benne siratják egyik jóltevőjüket, — hány özvegy hullat ma könyeket, a résztvevő ember barátért, ki számtalanszor követve szarítá könnyeiket, lendített ügyökön, segített bajukon, elhárított róluk gondot és inséget, és kibékíté és kiengesztelé őket sorsukkal, mely oly mostohán bánt el velök.

Drága halottunk névrokonáról, Dávid királyról, azt jegyzi meg a szent hagyomány, hogy költői szépségekben gazdag egyik fohászában midőn a földi javaknak az emberek között egyenlő részben valófelosztásáról csegett szolván: Legyen vagyon tekintetében egyenlőség a világon! égi szózat hallatszott: Jámbor szolgám! nem jót kívánsz! Gondold meg, ha nem volna gazdag és szegény, égből szakadt gyermekemből, az emberszeretetből akkor ugyan mi lenne? ki fogná majd az emberi érzelmek legnemesebbjét — a könyörületességét — az életben nemes tettek által megvalósítani, mi fogná az eszményiség virágát, a humanismust az emberi szivekben és keblekben ápolni, fejleszteni s' fentartani! „S. Dávid erre belenyugodott a világ rendjébe, s élete feladatát és élete örömét a jótékonyságban, a szegények támogatásában, az ügyefogyottak segélyezésében, árvák neveltetésében, ruházatlanok öltözésében s ambitióját az emberbarát czimében kereste s találta is. S ha majd a rokoni kegyelet és hálás megemlékezés sir-

emléket emel Kiss Dávidunknak, akkor azon nem lesznek olvasandók a nyilvános kitüntetés s társadalmi rang fokozat nagy hangzásu czimei valaminthogy életén át önérteljes melléhez hozzá nem fért a hivatalos elismerés csillámló külső jele — egy czimet viselt, s e czim büszkeséggel tölté el kebelét, s e czim: *S z e g e d i p o l g á r !* És a szőlőtökében gazdag felvidék szülöttje méltó volt az anyához, mely őt hön dobogó szivére szoritá, s fiául fogadta. És e második anyjának hogyan hálálta meg eme fogadott fia iránta tanusított jó indulatát és rokonszenvét, erről elég ékesen szólanak az ország második fővárosának évkönyvei, s hihetőleg még ékesebben szólandanak annak jótékony, tudományos s közművelődési intézetei és alapítványa, melyek mindannyian hirül adják a későbbi kornak, hogy a Tisza habjai által mosott eme parton többed magával élt, áldásosan hatott, működött és alkotott egy férfú, ki nem csak, hogy koronája volt családjának, szeme fénye rokonainak, de a haza iránti kötelességek teljesítése által disze honfitársainak, és a közjó iránti meleg érdeklődése által egyik büszkesége polgártársainak.

Te pedig drága halott! Nyugodjál békében, álmodjál édesen! Jelenjenek meg megdicsőült szellemed előtt az ügyefogyottak gyermekei, kik hazafias irányban való neveltetésök és tanittatásuk által majdan e haza és város díszére leendenek.

Rokonaid nevében pedig vedd a hálás elismerés és kiolthatatlan kegyelet örökké hervadhatlan koszorút. Neved és emlékezeted lelkünknek mindenkor gyönyöréül, szivünknek örömeül és vigaszául szolgáland.

Isten veled! Isten veled!

Dr. Winkler Adolf.

A férfú, kinek nevével e czikk homlokát díszitem, egyike azon ritka jellemű, önzetlen embereknek, a kik saját érdekeik, vagyoni helyzetök kockáztatásával lépnek ki a tettek mezejére, hogy nagyot, dicsőt teremtsenek; teremtsenek nem hiúságból, vagy föltünési vágyból, hanem az emberiség javáért, előnyeért, hogy azután, a mikor műüket befejezték önelégülten lássák azt fölvirágozni — visszavonultságukból. Az ilyen emberek mindig számolhatnak embertársaik tisztületére és nagybecsülésére és a sajtó csak legszebb hivatásának felel meg, midőn nevüket a megillető babérral övezi és őket a köztiszteletnek adja át. . .

Dr. Winkler Adolf urnak, a soproni izr. hitközség elnökének ohajtók pár sort szentelni, a ki bár még csak most áll életének delén, már is állandó emlékekkel örökítette meg munkásságát. Nem mint kitünő ügyvédet, nem mint kedves férjt és jó apát, nem is mint kiváló és becsületes polgárt, hanem mint hitközségi és iskolaszéki elnököt ajánlom ragyogó példányképül minden izraelita polgártársamnak széles e hazában. — — . . .

Ott a hol Sopronnak ma egyik legcsinosabb közép-épülete az izr. elemi iskola áll, ezelőtt pár évvel egy om-latag rom volt, a hol a gyermekeknek alacsony, sötét szobákban, egészségtelen levegőben kelle tengődniök. Hiába volt a városi tanácsnak sürgetése, hiába ohajtotta az egész

közvélemény az épület eltávolítását, hiába volt a tanítók panasza; az iskolaszék, a hitközségi elnökök minderről hallani sem akartak.

Folytonos ellenzéssel és fellebbezéssel akartak kitérni az égető kérdés elől, de hiába. Végre is el kellett pusztítani a romot és a leomló ház magával együtt temette el a régi rendszert is. Az előljáróság lemondott és a választás a hitközség egyik legderekabb, legmunkásabb és legtiszteltebb tagjára esett. — — . . .

Dr. Winkler Adolf egyike Sopron legnépszerűbb polgárainak; de méltó tárgya is az általános közbecsülésnek és tiszteletnek, a melyben őt polgártársai részesítik. Azonkívül, hogy a soproni izr. hitközségnek és iskolaszéknek elnöke, Sopron sz. k. város köztörvényhatósági bizottságának tagja, dísztagja az izr. nőegyletnek és bizottsági elnök a főreáliskolában tartandó hittani vizsgáknál.

Midőn Winkler 1884. január 1-én az elnöki székbe ült, első dolga volt a régi iskolát lebontatni és helyébe új, a kornak és igényeknek megfelelő iskolát építtetni. E végből nyilvános aláírási íveket bocsátott ki a mi csakhamar sikerre is vezetett és pár hó múlva már 40,000 frt. volt aláírva. Az adományozók közt első helyen tündöklök egy nemeskeblű főúr neve, kinek emlékét a késő unokáig megmaghatva fogják áldani a soproniak. E dicső férfiú Gróf Széchenyi László volt, ki méltán részese a hitközség örök hálójának. Mellette még Meller Manó és Steiner Ignác érdemelnek örök nevet az iskola történetében.

Maga az iskola ugy berendezés, mint a működő tanerők tekintetében egyike Sopron legjobb elemi iskoláinak, magyarság tekintetében pedig határozottan az első. Az iskola igazgatója Eliás Miksa egy kiválóan művelt és tudományos férfiú, ki diszére válnék bármely iskolának és a soproni izr. hitközség büszke lehet rá.

A záróvizsgákkal a napokban fejeződött be a mult tanév és mi nekünk a tapasztaltak után csak az a kérésünk lehet, hogy az Isten sok ily iskolát adjon a mi édes magyar hazánknak.

Kárpáti Manó.

A budapesti izr. kórház.

A budapesti izr. kórháznak 1885. évről szóló jelentése fekszik előttünk, melyet Dr. Böke Gyula egyetemi tanár és kórházi igazgató szerkesztett. A jelentés e jótékony intézet nagy horderejű működését tárja elénk és oly képet nyújt a budapesti izr. hitközség áldozatkész humanizmusáról, mely valóban utánzásra méltó példa lehet a felekezeti jótékonyosság terén.

Hogy olvasóink is áttekintést nyerhessenek e minta-intézet működéséről, ide iktatjuk a jelentéshez irt bevezető sorokat dr. Böke Gyula igazgató jeles tollából.

Dr. Böke a következőket írja:

A betegek gyógykezelését és ápolását, a szegények és aggok gyámolítását, a gyászolók vigasztalását a zsidó már régi idők óta, mintegy vallásos ténykedésnek tekintti. — Mindenütt, hol zsidó hitközségek vannak, azok a kebelükben keletkező „Szent-Egylet“ (Chevra-Kadisa) elnevezésű társulattal ezen erényeket gyakorolják.

Még mai napság is, hol a zsidó épügy, mint más polgára az államnak terhek és jogokban egyenlően osztozik, ezen pénzáldozattal járó humánus hagyományos működését nem szünteti meg. A többek közt felemlitem, hogy Frankfurtban két zsidókórház van, az egyik Rothschild Sára-féle alapítvány, a másik az izr. hitközség kórháza, melynek építéséhez Königswarter Izsák 215.000 márkát ajándékozott, mind a kettő minta-intézet. Berlinben az izr. hitközség kórházában, a higienia követelményeinek legújabb vívmányait létesítette és a bécsi izr. hitközség kórháza, melyet 100 ágyra Rothschild Anselm báró apja Salamon emlékére, saját költségén felépíttetett, a legszebb és legjobban berendezett jótékony intézet.

A közegészség érdekében kifejlesztett ezen működése a zsidó hitközségeknek, csak Angliában találja kiterjedtebb utánzását, ott is majdnem kivétel nélkül a kórházak magán társulatok által hozattak létre és tartatnak fenn.

A pesti izr. hitközség és a kebelében levő „Szent-Egylet“ (Chevra-Kadisa) is fővárosunk közegészsége érdekében nagy horderejű működést fejt ki; régi idők óta „Pesti izraelita kórház“ név alatt intézetet tart fenn, melyben zsidó hitfelekezeti, de keresztény vallású betegeket is, ha a kórházban jelentkeznek, szakavatott orvosok által gyógykezeltek, ezek ha szegények, minden fizetés nélkül, ha vagyonosok 1 frtnyi napi ápolási díj mellett a legjobb ellátásban részesülnek. A kórházi orvosok azonkívül járólagos betegeknek rendelnek és mint alább látható, az elmúlt 1885-ik évben, 9483 beteg, kik közül 3321 keresztény vallású volt (35%), keresett ott segélyt.

A hitközség és a Szent-Egylet ezenfelül még három szegényorvost alkalmaz, kiknek feladata, szegény zsidó vallású betegeket járólag és lakásukon ingyen gyógykezelni, ezen betegek ingyen gyógyszert kapnak és ha szükségük van sérvkötőkre, ezeket a hitközség költségén megkapják. (Sérvkötőt osztó egyletek csak Angliában vannak.)

A mult 1885. évben a hitközség szegény orvosai 4279 beteget gyógykezeltek, (1884-ben 3790) 1286 fekvő beteget saját lakásukon és 2993 járó beteget:

Az V. és VI. ker. szegényorvos	469 fekvő (összesen 860 járó (1329 beteget
A VII. „ „ „	485 fekvő (összesen 1695 járó (2180 beteget
A VIII. és IX. „ „ „	332 fekvő (összesen 438 járó (770 beteget.

A szegény orvosi intézményre 1885. évben 4429 frt és 5 kr lett kiadva, ezen összegben, az orvosok fizetésén kívül 2421 frt 55 kr. mint gyógyszerekre kiadott összeg fdglaltatik és így egy betegre való költség 1 frt 3 kr, gyógyszerekre pedig 56 kr jutott.

A kórházban fekvő beteg volt 1885-ben 826 (1884-ben 838), ezek között keresztény vallású 54 (6.5%). Betegápolási díj ezimen 5034 frt 50 vétetett be (1884-ben 4820 frt 50) kórházi kiadásokra 20.056 frt 56 fordított és így az izr. hitközség és a Chevra-Kadisa a szegény orvosi intézményre és kórházában összesen 24.485 frt 61 krt adott ki közegészségi célra.

A részletes gazdasági kimutatásban ezen összeg hováfordításáról bővebben lesz szó, e helyen megemlítendő, hogy 1885-ben, midőn alólírott június 10-én, mint kórházi igazgató működését megkezdette, oly intézkedéseket és átalakításokat kellett létesíteni, melyeknek szükségessége már nagyon éreztette magát.

Mindezen átalakítások azonban csak a meglévő hiányok pótlásaként tekinthetők, ezen hiányok évről-évre mindinkább érezhetők, a viszonyok annyira megváltoztak, hogy

kórházi épületünk, mely 1841-ben épült fel, a mai igényeknek semmiképen sem felel meg többé, eltekintve attól, hogy a kórház kertje a Teréz-körút megnyitásával kisajátítottatik és ez által a betegeknek szabad levegőjük sem lesz, a kórtermek kicsisége és egyéb az épületben rejlő hibák, valamint a nagyszámu betegek égető szükségét annak, hogy új kórház építtessék, nagyon is kívánatosná teszik.

Hogy ez létesüljön, nem a hitközség előljáróságán és a Chevra-Kadisán akad meg, mindkettő hiven a zsidó tradíciónak azon van, hogy betegek gyógyítása céljából új és a kor követelményeinek megfelelő kórház épüljön, megakadt eddig azon nehézségeken, melyekkel meg kellett küzdeni, hogy a létesítendő új kórház számára alkalmas hely megszereztessek, az elmúlt évben ez irányban nagynehezen a célhoz közlekedtünk és a kórház számára kiszemelt telket egyszer valahára megszerezhetjük. Nem mulik remélhetőleg hitsorsosaink áldozatkészségén sem, hogy a pesti izr. hitközséghez méltó kórház felépüljön, ők is szintugy, mint a hamburgi, berlini, frankfurti és bécsi zsidók anyagilag fogják támogatni az előljáróság törekvését, hogy ugy mint eddig, ugy ezentul is a betegek gyógykezelését és ápolását a szegények és aggok gyámolítását, mint vallásos ténykedést keresztül is vihessük.

A kórház orvosi és gazdasági részének felügyetével és vezetésével a kórházi bizottság elnöke, mint annak igazgatója van megbizva, ezen állás tiszteletbeli, huszonkét éven át Muraközi Dr. Rózsay József kir. tanácsos foglalta el ezen helyet, ő ezen év május 20-án hosszabb betegeskedés után jobb létre szenderült, érdemeiről, melyeket az izr. kórház körül szerzett ugy a kórházi bizottság, mint a hitközség választmánya kegyelettel emlékezett meg, elrendelve lett ugyanis, hogy a kórházi bizottság nagyérdemű elnökének emlékezete, tíz éven át az engesztelési ünnep hazkarája alkalmával mint a hitközség egyik jóltevőjét a gyülekezett előtt fememlítették.

A kórházban, mint gondnok Abélisz Lajos van alkalmazva a gazdasági teendők ellenőrzését két tiszteletbeli gazda gyakorolja, az izr. hitközség részéről, annak buzgó választmányi tagja Stern Adolf úr, a Chevra-Kadisa részéről annak emberszerető tagja Beer Salamon úr, fáradhatlanul működnek tisztességükben, úgyszint a jótékonyági osztály nemesszívű elnöke Adler Lajos úr mindenben részt vesz, mi a kórház javára létesítendő.

A kórházban három beteg osztály van, a belgyógyászatit Dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár úr, a sebészetit Dr. Bárón Jónás egyetemi m. tanár úr, a szemészetit Dr. Szili Aoolf egyetemi m. tanár úr vezeti; mindnyájan, mint tudományos szakférjak odaadással és emberszeretettel járnak el a betegek körül és mint tanárok nagyszámu hallgatóság előtt azon vannak, hogy a tudomány vívmányai a betegek javára szolgáljanak, működésükben segítségükre vannak a kórházban lakó alorvos urak Dr. Feleki Hugó és Dr. Reiner Ede.

Dr. Böke Gyula
egyetemi tanár, kórházi igazgató.

T Á R C Z A.

Gróf vagy zsidó.

— írta Dr. Lehman. —

3

(Folytatás.)

„Drága ifju barátom“, mondá az egyházi tanácsos,
„engem főpásztorunk küldött, ki igazán csak javát óhajtja,

hogy önnel vallásos kérdések fölött értekezzen. Ismerem azt a vallást, a melyhez annyira ragaszkodik. Magam is zsidó voltam, jámbor zsidó szülőktől származom és neveltettem; csak az ön korában tértem a keresztény hitre át. Ó, én szeretem és tisztelem ezen ős vallást és becsülöm azok igaz és rendithetlen hívőit.“

„És mégis elhagyta!“ viszonzá József.

„Igen kedves fiam, mert a zsidó vallás csak lépcső a kereszténységhez; világosabban akarom önnel ezt megértetni és azután bebizonyítani.“

A főnök hangosan ásitozott.

„Tisztelendő atya!“ szólítá meg Dr. B. nem akarom fontos teendőiben gátolni; ha szent hivatása követeli, úgy hagyjon magunkra, majd más nézetre hozom. Látni fogja, hogy nemsokára csodás eredményre jutok.“

Ezzel a főnök eltávozott, örülve azon, hogy e hosszadalmas predikáczió nem kell jelen lennie.

De alig tette be az ajtót maga után, B. doktor József nyakába borult és hevesen átölelte.

„Nemes ifju barátom“, mondá, „engedje meg, hogy keblemre szorítsam, hogy szeretetem és csodálkozásomnak, mely keblemet betölti, kifejezést adjak, hiveim vallásának szent vértanuja!“

József nem tudta ezt mire magyarázza. Alakoskodás, vagy fogás volt-e ez, hogy bizalmát kicsalja és végre elcsábítsa? De nem, az ölelkező szemeiből az igaz lelkesedés fénye csillogott.

Mennyire bámulom önt Del Monte folytató B. doktor, „mennyire szeretem önt! Bár én is oly állhatatos lettem volna egykor, mennyi fájdalom- és szomorúságtól lettem volna megóva! — Engem küldtek önhöz, hogy rábeszéljem a kitérésre; azt hitték, hogy én örülök annak, ha önt is arra csábítom, mit magam is elkövettem. De távol legyen tőlem! Eljöttem, hogy bátorsága és állhatatosságában megerősítem, hogy ez saját bűnömért vezeklés legyen! Ha ismerné azon gyötrelmeket, melyek keblemet szétmarczangolják, inkább a kinpadot és a halált tűrné, mintsem példámat követné.“

Bámulattal tekintett József a hirueves papra.

„Mennyire csal a látszat,“ gondolá magában, „mennyire csodálja és irigyli mindenki e férfit és pedig mennyire szerencétlen!“

„Elmondom történetemet, ifju barátom,“ mondá B. doktor Kikeresztelkedésem története talán majd arra szolgál, hogy vértanuságában megerősítse. Én szegény zsidó szülőktől származom Csehország egyik kis helységéből. Miután már zsenge koromban tehetségesnek mutatkoztam, tehát atyám a talmudban tanított és később Prágába küldött. Anyám már bennem a jövődöbeli rabbit látta, és megvonta a falatot a szájától, hogy azt nekem elküldje. De a jó s ülök nagyon, nagyon szegény voltak. Prágában magamra voltam utalva, naponként más asztalánál ettem és fáradtságos lezkeadással kellett csekély szükségletemet megkeresnem; ennek daczára nem voltam gyakran képes e keveset is megszerezni: sok este éhen kellett lefeküdnöm,

ruhám kopottak voltak és csizmám szakadtak. E mellett határtalan becs- és élvezetvágy gyötörte bensőmet. Fára- doztam és tanultam a talmudot. De láttam, hogy a tal- mud legkimagaslóbb alakjai családjaikkal együtt életüket csak úgy tengetik. Ekkor kérdém magamban, eljutsz-e va- laha a talmud tudományban azon polezra, hol A. vagy B. rabbi áll, és ha igen, mi lesz sorsod? Éhség, nyomor és nélkülözések. Hanem láttam, hogy az uralkodó vallás papjai jólét- és gazdaságban usznak, láttam a főpapokat gyönyörű fogatokban és mint hajt térdet előttünk a nép, ugyanaz a nép, mely a rabbinus után a „zsidót“ megvetéssel kiabálja. Szivem epedett a rang és élvezet után, míg az éhség kinezott.

Egy pénteki este történt, midőn egy gazdag zsidó asztalánál vacsoráltam; néhány nap óta csak száraz ke- nyérrel éltem. Itt illatos ludpecsenyét tettek az asztalra, mire sóvárogva kacsintottam. A szétosztásnál észrevette a háziasszony, hogy a liba egyik csontja el van törve és a maradékkal elküldött engem a rabbihoz, hogy megkérdez- zem, vajjon élvezhető-e azért a pecsenye. Én pedig, éhes voltam mint a farkas, a pecsenyét szobácskámra vittem és megettem.

Ezután visszatértem a gazdához és mondtam, hogy a liba élvezetét a rabbi megtiltotta, egyuttal meg is monda, hogy mit tegyenek az edénnyel. De csakhamar fölfedezték csalásomat és most végem volt. Mindenholnan elutasítottak, tanítóm elkergetett felolvasásaitól, megvonták tőlem az ebédnapokat és a leckeórákat. Mihez fogjak most? Gyalá- zattal telve térjek haza szüleimhez? Soha! Ha atyám ha- ragjára és anyám könnyeire gondoltam, elborzadtam. Elha- tároztam, hogy életemnek véget vetek. A Moldva hidra mentem, hogy a folyó hullámaiba vessem magamat. Már a karfára ugortam, ekkor egy előkelő pap, ki éppen arra ment, visszatartott. Elvezetett magával a kolostorba, vi- gasztalta a könnyező ifjút, adott neki ruhát, tanította és néhány hétre az a férfi, ki maga előtt áll, kikeresztelke- dett. Igaz, szülőim emlékezete eleinte visszatartott, de azt mondták, hogy ők kitagadtak és mitsem akarnak felőlem tudni. Oh, csak később hallottam, hogy éjjel-nappal sitra- fttak és hiába zörgették a zárda kapuját, hogy atyám keser ájdalmában a kövezeten térdelt és anyám könnyárbanü úszott! Egészen elkülönítve éltem és nem tudtam semmit a külvilágról. Végre elértem a miután annyira vágytam, nem éheztem többé és gond nélkül éltem. Csakhamar elküldtek Rómába a collegium germanicumba, hol tanulmá- nyaimat befejeztem. Midőn becsülettel visszatértem érte- sülttem, hogy szüleimet a bú sirba vitte. Én öltem meg őket!”

B. doctor nem folytathatá beszédjét a felindulástól; könyek elfojták hangját és József mélyen elérzékenyülve sirt.

Midőn kis ideig mindketten hallgattak, belépett a főnök, hogy B. doctort a közös ebédhez hívja.

„Főtisztelendő tanácsos ur“ szóla távozáskor vendé- géhez, „mindig hallottam, hogy ön nagy ember és egyhá-

zunk egyik fénye; de most látom, hogy a hir való; miután ilyen megrögzött zsidó lelket könnyekre indított; de ön is meg van hatva. Jőjön és csillapodjék le ön pinczénk jó bora mellett.

XII.

B. doctor a foglyot egy sétára vitte magával. Mennyire jól esett a szegény ifjunak az üde levegő! Csaknem meg- csókolta a virággal diszitett földet és karjait hálából a kék ég felé emelte. Minthogy a növénytannal sokat foglal- kozott, tehát kiváló érdekléssel tekintgeté azon növényeket, melyek csakis ezen a vidéken tenyésznek és ez mindkettő- üknek elég anyagot szolgáltatott a társalgásra, míg a kert egy magányos részéhez érkeztek, a honnét a szerzetesek figyelmét kikerülhették, Igy folytatá B. doktor a délelőtt félibeszakított elbeszélés fonalát.

„Mily kinokat szenvedtem szüleim kétsegbeesése és halála fölött,“ monda, „azt nem ecsetelhetem. De ezek még csekélyek voltak azon fájdalomhoz, mit a legkeserűbb megbánás érzete bennem keltett. Mindenféleképp iparkodtam hinni és a hitben vigaszt találni — de hasztalan. Egy benső szózat folyton szemrehányásokkal zaklat; megutáltam magamat; mert hiu földi javakért feláldoztam az igazsá- got, elhagytam őseim Istenét; hazugságot vetettem és lelki- furdalásokat arattam.“

„És miért nem menekül ezen iszonyu helyzettől?“ kérdé József.

„Nem lehet, Ausztriában szigorú fogság lenne a sor- som; de Ausztrián kívül is — mert az egyház karja hosszú. Nem merem megkísérteni, nem érzek magamban vértanu- ságra elegendő erőt. Talán — Isten akarta, hogy mostani állásomban hitsorsosaimnak segítségére legyek. Midőn né- hány évvel ezelőtt azon gyalázatos örültség felmerült, melylyel a damaskusi zsidókat vádolták, hogy Thomas barátot meggyilkolták, hogy vérét a husvéti ünnepekre használják, midőn a mese ezen országokban is sok hívőre talált ennek elnyomatásához sokban hozzájárultam. Mint egykori zsidónak és most papnak, hittek szavaimban és dicsekedhettem, hogy a véres zsidó üldöztetést megakadá- lyoztam. Ó, e vigasz drága tudat nekem. De beszéljünk most Önről. Nem akarom, hogy Ön itt nyomorkodjék és halálra kinezze.”

Hozzájárulok, hogy ismét mielőbb menekülhessen. Csak nevelő atyjával érintkezhetném.

De ezt nem tehetem, mert feltűnést okozna.

(Folyt. köv.)

H I R E K

— Az izraelita kézmű- és földmívelési egyesület ipar- és vallásoktatásban részesülő kézművesnövendéke- inek hittani várvizsgálata vasárnap f. é. június hó 27-én délután 3 órakor tartatott meg az egyesület sip-utczai isko- lájában. Az egyesületi választmány részéről megjelentek Atlasz Samuel, Dr. Farkas Emil, Lemberger Mór, Fényes Lipót, Mandl Mór, Schwáb László, választmányi tagok és Kemény

Dávid egyleti titkár; az elnöki széket Dr. Schönberg Armin elnök képviselőjében Fleischl József úr, az egylet ügybuzgó hitoktatási felügyelője foglalta el. A növendékek a vallás- és erkölcstanból hozzájuk intézett kérdésekre szabatosan és értelmesen feleltek meg s a megjelent vendégek a meghallgatott feleletekből örvendetes tudomást vevének azon hazafias szellemről, mely az oktatásnál vezérlő elvül szolgál. A feleletek meghallgatása után 20 jelesebb növendéknek szorgalmi díjakat nyújtottak át. Ez alkalomból felemlítjük, hogy az izr. kézmű és földmívelési egylet, melynek célja árva és vagyontalan gyermekeket a kézműves és földmívelési pályára nevelni, közel fél százados fennállása óta több ezer az elzülés veszélyének kitett gyermekeket mentett meg a társadalom számára. Miért is feltétebb kívánatos volna, ha a magyar zsidóság ez egyletnek több figyelmet szentelve, és mint közhasznú intézményt abban a támogatásban részesitené, melyet eddigi működésének érdemeivel már is kivivott.

— **Halálozás.** A gyulafehérvári hitközség egyik legérdemesebb tagja húnvt el e hó 11-én Gyulafehérvárott. A szomorú halálhírt a következő gyászjelentésben közlik velünk: Alólírottak mély fájdalommal jelentik, hogy forrón szeretett atya, nagyatya, após és testvér Mendel Mózes megyei és városi képviselőtestületi tag és az izr. hitk. volt elnöke élete 86-ik évében f. hó 11-én reggel 7 óraker végelgyengülésben jobblétre szenderült. A drága elhúnytának földi részei e hó 13-án délután 3 óraker fognak a helyi izr. sírkertbe örök nyugalomra kísértetni. Áldás és béke poraira. Gyulafehérvárott, 1886. július 11-én. özv. Baruch Gyuláné (sz. Mendel Nina) mint leánya. Mendel Manó, mint fia. Mendel József, mint testvér. Deutsch Bernát, mint veje. özv. Mendel Hermanné (született Abeles Lina) mint menyje. Mendel Géza, Lajos, Gyula, mint unokák.

— **Hány zsidó van a világon** A napokban jelent meg a zsidó évkönyveknek (l'annuaire des archives israelites) az 5647-ik évre (1886. szept. 30. — 1887. szept. 18.) szóló kötete. — E szerint Európában összesen 5.400.000 zsidó van, országonkint így megosztva: Franciaország 63.000, Németország 562.000, Ausztria-Magyarország 1.644.000, (Gácsország 688.000, Magyarország 638.000), Olaszország 40.000, Hollandia 82.000, Románia 265.000, Oroszország 2.552.000, (Orosz-Lengyelország 768.000), Törökország 105.000, más országok 35.000, (Belgium 3000, Svájc 7000, Bulgária 10.000, Dánia 4000, Spanyolország 1900, Gibraltar 1500, Görögország 3000, Svédország 3000, Ázsiában 300.000, (Palesztinában 25.000), Afrikában 350.000, Amerikában 250.000, Océániában 12.000. A zsidók összes száma a kerek világon: 6.300.000.

— **Pályázat.** A keczeli autonom izr. hitközség 6 osztályu elemi iskolájánál a tanítói állás üresedésbe jött, melyre következő pályázat hirdettetik: Okleveles izraelita tanítók, melyek kópesítettek, f. évi augusztus hó 15-ikéig felszerelt folyamodványaikat alólírt elnökséghez beküldhetik. A megválasztott köteles az ismétlő iskolában tanítani, s a hitközségi jegyzőséget vezetni. Olyanoknak, kiknek

nejeik kisebb gyermekekkel kézi munkát tanulni képesek, nagyobb mellékjövedelemre számíthatnak, ezen állásért évenkénti fizetés 450 frt biztosított; vallást tanítani köteles, folyamodók személyesen megjelenni kötelesek s egy próbaleczkét a növendékekkel tartani. Keczeli, (Pestmegye) 1886. július hó 9-én Szekulesz Sándor, hitközségi elnök.

— **Iskolai értesítőket** küldtek be nekünk B.-Gyarmatról, Vágújhelyről, Pécsról, Kaposvárról, Gyórról, Makóról, Szegedről, Egerről, Pozsonyról és Miskolcraól. A gondosan összeállított Értesítők mindegyike újabb meg újabb bizonyítékát nyújtja annak, hogy a zsidó felekezeti iskolák valóságos tenyészkertjei a magyarságnak és a haladás szellemének. Örvendetes jelenség gyanánt említjük fel továbbá azt a tényt is, hogy ez Értesítők szerint, a zsidó tanuló ifjuság szorgalma és előmenetele a legszigorúbb követelményeknek is megfelel.

— **Pályázat.** A losonczyi és losoncz-tugári izr. status quo hitközségnél betöltendő II. kántori állásra ezennel pályázat nyittatik. Pályázóktól megkivántatik, hogy zeneképzettek, továbbá, hogy sehochet, bodek és kóre legyenek; tartoznak ezenkívül kimutatni eddigi működésüket, életkorukat és családi állapotukat, Évi díjazás: 400 frt. szabad lakás, fél sechita és a szokásos mellékjövedelmek. Pályázati határidő f. hó 31-ike. Próbaelőadásokra csak a meghívottak bocsáttatnak. Az utiköltség csak a megválasztottnak térítettik meg, ki is állását f. é. szeptember hó 25-én tartozik elfoglalni. Losonczon, 1886. évi július hó 5-én. Az elnökség.

— **Pályázat.** A szentesi zsidó hitközség közgyűlésének f. év 26. sz. határozatával az ugyanazon hitközség által fentartott felekezeti népiskolánál üresedésbe jött harmadik tanítói állás 600 frt évi fizetéssel újra szerveztetvén, fölhivom mindazon tanítókat, kik ezen állást elfoglalni óhajtják és kiktől megkivántatik, hogy a néptanítói képesítésén kívül képesítéssel birjanak a középiskolábani vallás oktatásra, a magyar, német és héber ismeretekben teljes jártassággal birjanak, egészséges és ép, testalkatúak s legalább 5 évi nyilvános iskolábani gyakorlatot felmutatni képesek legyenek s hogy mindezen körülményeket bizonyító okmányokkal felszerelt saját kezüleg irt folyamodványaikat ez évi augusztus 7-ig bezárólag alólírt iskolaszéki elnökhöz beküldjék. A pályázók közül az illetékes közgyűlés által megválasztott tanító ideiglenes minőségben egy évre alkalmaztatik. Szentesen, 1886. évi július 11. Dr. Schlesinger Károly, iskolaszéki elnök.

— **Pályázati hirdetés.** A paksi izr. status quo hitközség által újonnan szervezett elemi fi- és leányiskolán folyó évi szeptember 1-től fogva betöltendő: egy tanítói, egy tanítónői s egy segédtanítói állás, melyre csak oklevéllel biró tanítók, illetve tanítónők pályázhatnak. A tanító évi fizetése 500 frt. s követeltetik, hogy a héberben is birjon kellő jártassággal. A tanítónő évi fizetése 400 frt, s kivántatik, hogy a kézi munkában is képes legyen oktatni. A segédtanító évi fizetése 350 frt, s előnyt nyernek azok, kik a tornatanításra is képesek. A véglegesítés az első sikeres próba-év eltelte után fog történni. Az oklevél-

lel és az eddigi működést, valamint a családi állapotot tanusító bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok legkésőbb f. évi augusztus hó 5-ig alulírotthoz beküldendők. Pakson, 1886. július 10-én. Dr. Roth Zsiga, iskolaszéki elnök.

— **Helyreigazítás.** Felkérettünk annak konstatálására, hogy főt. Lieberman Kálmán rabbihoz, annak *M.-Szalkáról történt távozásakor nem Szalkai Sándor ur, hanem Szalkai Zsigmond ur intézett bucsuztatót.

Az

„EGYENLŐSÉG“

kiadó hivatala IV., váczi utca 11. sz.

a hová mindennemű küldemény

czimzendó.

HIRDETÉSEK.

Brünni kelme
elegáns

tavaszi öltözetre

3.20 métert, azaz 4 bécsi rőföt kitevő szelvényekben 4 frt 80 krért igen finom, 7 frt 10 krért legfinomabb, 10 frt 50 krért legeslegfinomabb

valódi gyapjuszövetből

szállít az összeg póstautánvétele mellett a hitteles és szilárdnak ismert

Siegel-Imhof

Tuchfabriks Niederlage

BRÜNNEN.

Nyilatkozat: A fönnebbi cég, hála szilárdágának a vevők részéről nagy bizalomnak örvend. Ezt bizonyítja, hogy a Siegel-Imhof cég minta nélküli megrendeléseknél is kevés pénzért valóban a legjobb árut szállítja.

De miután szédelő cégek **Brünni** áruk kőpenye alatt garázdálkodnak, a fönnebbi cég ennek ellenében kívánatra **mintákat** is küld,

ingyen és bérmentve.

Pályázat.

A pécsi izr. hitközség kebelében egy hittanári állás rendszeresítettven annak betöltésére pályázat nyitattik. A hittanár feladata: a középtanodákon és polgári leányiskolába járó növendékeket a kötelező hitoktatásban részesíteni és számukra szabad tanfolyamot fenntartani a biblia, héber nyelv és liturgia elsajátítása céljából. E teendők mellett a népiskola igazgatását vezetni. — A hittanár minősítése tekintetében kívántatik: megfelelő szakképzettség mellett, a nemzeti nyelv szóban és írásban való kellő ismerete, tanári képesítés, esetleg bölcsészeti tudorság. A rabbi pályára készültek elsőséggben részesülnek. — Ajánlatok, felszerelve a pályázó életkorát, családi viszonyait, képességét és eddigi működését tanusító hiteles okmányokkal f. é. augusztus hó 1-ig az alulírt eljárásnál benyújtandók. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A kijelölt pályázó személyes megjelenésre fog felhivatni és ez alkalommal az állás javadalmazása kölcsönös megállapítás útján meghatározatni.

Pécs, 1886. évi június hó 27-én tartott közgyűlésből.

Bak Jakab
titkár.

Justus
elnök.

Pályázat.

A gyöngyösi izr. hitközségnél üresedésben lévő hitoktatói állásra, mely évi 600 forint fizetéssel van egybekötve, ezennel pályázat nyitattik. Pályázók tartoznak pedagógiai ismeretüket, a héber és magyar nyelvbeni tökéletes jártasságukat igazolni, valamint családi viszonyaikat feltüntetni. Bizonyítványokkal felszerelt kérvények Bogdán Jónás hitközségi elnök czimére f. év augusztus 1-ig küldendők be.

Gyöngyös, 1886 július hó 1.

Az előjáróság és iskolaszék megbízásából.

Kaiser M.

iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A czeplédi izr. hitközségnél megürült kántori állásra, mely évi 700 frt. évi fizetés. szabad lakás, fél sechita és egyéb jövedelmek élvezésével van dotálva, f. é. augusztus hó 15-ig pályázat hirdettetik. Folyamodók ו"ש ב"ק וקוריא képesítéssel s kik egyuttal a magyar nyelv birtokában vannak, felkéretnek: folyamodásaikat jelzett időig, koruk és családi viszonyaik kitüntetésével a hitközség előjáróságához beküldeni s megjegyztetik, hogy próbaelődásra csakis a meghívott bocsátatik s a költségek csak az acceptálnak térítettnek meg. Az állomás f. é. szeptember hó 1-én foglalandó el.

Váradai Dávid

hitk. elnök.